

2° na Epiphánias – Jesja 62, 1-5 / Johannes 2, 1-11

18 januari 2015

Gemeente,

Je zou het elkaar toewensen, dat wij, zo als we daarnet zongen

*“... Dat wij **elkaar beminnen - zó dat zelfs de dood niet scheidt...**”*

- juist dan, wanneer de blijdschap wegebt, en de wijn van het leven is opgeraakt.....

Je zou het een ieder toewensen, dat hem of haar de liefde nabij blijft, de liefde van God en mensen, als alles andere dreigt weg te vallen...

Omdat liefde de enige tegenmacht is, die het chaosdonker kan weerstaan, dat zich soms zomaar breed maakt in onze ziel en in ons dagelijks leven...

Wij hebben de laatste twee weken op veel wijzen geworsteld met dat donker, dat daar zo plotseling vanuit Parijs in onze ziel en in ons levensgevoel was ingebroken.

Charlie Hebdo ... Boko Haram ...

Zo uitzichtloos woedend makende, het feest (van het leven) bedervende realiteiten, die daar ons veilig leven binnendrongen...

Ik heb mensen “doodstraf” horen roepen, - mensen voor wie zoiets kort geleden nog ondenkbaar zou zijn geweest... mensen die ondertussen al weer bangen om het leven van Ang Kiem Soei, die vandaag rond zes uur in Indonesië voor een vuurpeloton dreigt te worden geplaatst...

Onze gevoelens en overtuigingen zijn klaarblijkelijk gauw uit hun evenwicht, wanneer het donker ons nabij komt... - wel of niet georchestreerd door onze media... Daar kan je danig van schrikken...---

En in deze opgewoelde en uit balans geraakte wereld, tégen deze “wereld op z'n kop”, zingen de Bijbelse teksten vandaag van een God, die zijn mensen niet in verwarring en troosteloosheid laat...

“De Heer verlangt naar jou”, zingt Jesaja. Hij verheugt zich over jou, *zoals een bruidegom zich verheugt over zijn bruid* (of omgekeerd of onafhankelijk van de geslachtskenmerken van de partner...)

God verheugt zich over jou, over ons, omdat God dieper ziet, in onze ziel, en daar, onder al de verwardheid en chaos, het licht ontwaart, dat ons in diepste zin tot mensen maakt,

“Godskinderen”, geroepen om “recht en gerechtigheid”, - die beide grote namen van God -, niet te laten verworden tot juridische principes of wetten van vergelding...

“Om Sions wil zwijg ik niet stil...”---

Tegen dat lied van Jesaja in, of misschien juist als melodielijn er overheen, klonk dan vandaag de lezing uit het evangelie van Johannes. Over een bruiloft gaat het, waar nota bene op de derde dag de feestwijn opraakt... Zo als wel vaker in het Bijbels verhaalde dingen tot ontknoping komen op derde dagen... Op derde dagen - worden stenen weggerold- en breekt het leven door het doodsdonker heen... Ten aanzien van het levensfeest van een bruiloft tussen twee mensen heeft die derde dag trouwens nog een andere, extra dimensie. In de Joodse traditie is de derde dag, de dinsdag in onze telling, een bijzonder goede dag voor een huwelijksfeest. Want die derde dag wijst op de derde dag van de schepping. In het scheppingsverhaal waarmee de Bijbel begint, is het enkel en alleen op de derde dag dat God twee keer zei en zag, dat het GOED was, wat op die dag was geschied. De Joodse traditie legt zodoende een verband tussen het grote verhaal van de schepping van hemel en aarde, van het heelal en van het beginnende, individuele verhaal van het intieme en kwetsbare samenleven van mensen. Ook daar, in het leven van mensen met elkaar, begint – zoals in de schepping – iets nieuws, een nieuw verhaal. En God zei en zag dat het zeer goed was...---

Maar: Op de bruiloft in Kana gebeurt ondertussen iets dat alles behalve goed is. De wijn raakt op! Wat een ramp, wat een schandaal en wat een schande! Een bruiloft hoort een uitbundig feest te zijn, waar het aan niets ontbreekt! Wat moet dat een stomme huisheer zijn die niet eens voor voldoende wijn heeft gezorgd. Of is het, dat de bruidegom niets eens de middelen

heeft om een fatsoenlijk feest te bekostigen? Hoe zou hij dan als het nodig is voor zijn partner en voor een eventueel gezin kunnen zorgen? Wie weet, misschien is hij met haar alleen maar vanwege haar uitzet met haar gaan trouwen, en nu is die niet eens voldoende, om een tweede beker wijn te schenken....?

De gasten beginnen onderling te fluisteren en te gissen. De wijn is op... Wat een ramp! ... Maar even eerlijk: gebeurt dat niet wel vaker, vroeger of later...? Later, - wanneer de gasten zijn vertrokken en de feeststemming langzaam verdwijnt of beduidend minder wordt, - wanneer het alledaagse leven van de partners begint, - wanneer er kanten en trekken aan de ander tevoorschijn komen, die je eerder niet had gezien, - wanneer er dingen gebeuren, die je uit de zevende hemel van de liefde halen en met beide benen hard op de grond van de realiteit doen neerkomen.

Wat dan? Dan kan het wel gebeuren dat de wijn en het vat van de liefde en van de vreugde op raken, en dat je voor lege glazen komt de zitten, zo dat je je afvraagt: "**Wat nu?** Wie kan onze glazen opnieuw vullen? Onze liefde, onze blijdschap herstellen?"

Of, om dit beeld even uit de sfeer van de één-op-één partnerschappen weg te halen, en naar ons als gemeenschap te vertalen:

- een gemeenschap die zich geroepen weet om van Gods liefde en Gods goedheid te getuigen en zo dit leven en deze wereld te transformeren tot een plek waar mensen mensen kunnen worden...

Wat, -als het niet lukt, ...

Wat, als wij elkaar als gemeente dreigen los te laten, omdat we soms wel "elkaars bloed kunnen drinken" - om het ene of het andere gebeurtenis... - om hoe we elkaar pijn doen door misachting van elkaars gevoelens... - om hoe wij verwoestend communiceren, waar tederheid en omzien naar elkaar gevraagd zou zijn...

Wat, als het ons gebeurt, dat de wijn is op geraakt...?... voorbij het feest...!... voorbij al dat, waar wij in geloofden...---

Maria, de moeder van Jezus heeft in de gaten wat hier gebeurt.

"Ze hebben geen wijn meer", zegt ze tegen haar zoon. En ze zegt het op een manier die alles andere dan een nuchtere mededeling is. "Doe iets", zegt ze daarmee ook. "Ik weet dat jij het kunt. Laat die mensen niet aan hun lot over, en aan het giftige gefluister van de gasten. Help! Ontferm je, doe iets."

Maar Jezus wijst haar terug, en wel op tamelijk botte toon: "Wat wilt u van me? Laat me met rust. Mijn uur is nog niet gekomen."

Behalve alle theologie, die de evangelist Johannes hier in de mond van Jezus heeft gelegd, horen wij in deze zinnen misschien ook meeklinken, wat kinderen van alle tijden soms tegen hun moeders of vaders zeggen: "Jij hoeft me niet te vertellen wat ik moet doen en laten. Ik weet zelf best wat ik doe en wanneer ik het doe."

Ooit zei iemand tegen mij: "Weet U dominee, met de kinderen is het zo: Je leert je kinderen spreken, en later leren je kinderen jou het zwijgen."

Ook de moeder van Jezus dringt niet verder bij hem aan, maar - ze vertrouwt hem.

"Doe maar wat hij jullie zegt, wat het ook is.", zegt ze tegen de bedienden.

Maria blijft niet staan bij de op het eerste gezicht koude en afwijzende woorden, die haar zoon net tegen haar heeft gebruikt. Het lijkt alsof ze er gewoon overheen stapt. Het vertrouwen in, en haar liefde vóór haar zoon laat ze zich niet stuk slagen door zijn botte woorden. Hij zal het goede doen – wat het ook is, daar heeft zij alle vertrouwen in.

En dan gebeurt het wonder, water wordt tot wijn...

Wat wij ook over dit wonder, of over wonderen überhaupt mogen denken en zeggen, een ding is zeker: Het was een gul wonder!

In de Bijbelse tekst staat dat er zes stenen watervaten, elk met een inhoud van twee à drie metrete, met water werden gevuld. Dat betekent niets minder dan, dat wij het hierover ongeveer 600 liter water, respectievelijk wijn hebben! Een hoeveelheid dus, die de

bruiloftgasten niet zouden kunnen opmaken, en die beslist tot aan het einde van het feest, tot aan het einde van het feest des levens wel genoeg zou zijn. En wat voor kwaliteit!

De ceremoniemeester weet niet wat hij proeft. Vol verbazing zegt hij tegen de bruidegom:

‘Iedereen zet zijn gasten eerst de goede wijn voor en als ze dronken zijn de minder goede.

Maar u hebt de beste wijn tot nu bewaard!’

"U hebt het beste tot nu bewaard!"

Want deze wijn is van een andere kwaliteit. Die drink je niet om dronken te worden, of om je stemming voor een paar uurtjes op te vrolijken.

Deze wijn geeft levensmoed en kracht, deze wijn helpt je, om ook door tijden van droogte en donkerheid heen te komen.

En daar waar mensen Jezus achternaleven, Hem achterna leven, die de realiteiten niet ontkende, maar in wiens handen en leven realiteiten veranderden: - dood werd leven, - haat werd pijnlijke liefde, - de vrijheid ... om gewoon te doen en zeggen wat ik wil en wanneer ik het wil en hoe ik het wil... - die **vrijheid** werd tot **bevrijding ten leven**, dat in de pijn van de ander de heilzame begrenzing ontdekt van de heilloze grenzeloosheid van het ego ...

Daar waar mensen zo Jezus achternaleven, en in brood en wijn Zijn tastbare aanwezigheid vieren en ervaren, ..

Daar wordt deze wijn van het leven geschonken. Daar wordt water tot wijn, en daar zal het feest des leven doorgaan, en is er nooit voorgoed sprake van ‘gebrek’ maar veelmeer van ‘overvloed’ –Moge dat bij ons zo zijn, en mogen wij ons geloof vieren als een “feest van verzet tegen de wanhoop en de lafheid en de gelijkschakeling alom...”

Moge de vreugdewijn van óns levensfeest, van Gods feest voor ons, als een “antidote” werken tegen een humorloos en bloedloos realiteitsfetischisme...

Laten wij elkaars glazen vullen met levenswijn, en daarin en daardoor dit leven veranderen, persoonlijk en politiek, als gemeenschap hier op het Spui en overal waar wij met mensen leven. AMEN